

for nødne Besætning, der er den første Betingelse for, at Bruget kan drives økonomisk, finder Anvendelse paa en Maade, som strengt taget ikke er økonomisk. Det foreliggende Lovforslag giver da Adgang til, at Nybyggere, der selv maatte ønske det, kan indskrænke Opførelsen af Bygninger saa meget, som de finder det forsvareligt. I mange Tilfælde vil man kunne indrette sig med Køkken og en Stue i Forbindelse med Staldlængen for senere, naar der bliver bedre Raad og Bedriften er i Gang, at opføre det egentlige Stuehus. I mange Tilfælde kan man ogsaa begynde med en mindre Stald og Ladelænge for saa senere at komplettere det. Formaålet er at forhindre, at der straks bindes en alt for stor Kapital i Bygningerne, thi det er jo desværre et ikke ualmindeligt Syn, at man ser disse smukke, nyopførte Statshusmandsbrug med et alt for ringe Tilbehør af Besætning og Redskaber.

Lovforslaget har fundet Tilslutning i det andet høje Ting, og jeg haaber ogsaa, det maa vinde Bifald her i Landstinget. Der er foreslaaet enkelte andre Ændringer, men de vil fremgaa dels af Bemærkningerne til det oprindelige Lovforslag, dels af Folketingsudvalgets Betænkning. Jeg skal her kun anføre, at der med Hensyn til Befordringsgodtgørelse ved Amtskommissionernes Rejser er sket en Ændring, hvorved der vil opnaas en ikke helt ubetydelig Besparelse. Idet jeg altsaa i øvrigt henviser til Lovforslagets Bemærkninger og Folketingsudvalgets Betænkning, kan jeg paa det bedste anbefale Lovforslaget til det høje Tings Velvillie.

Rasmus Nielsen: Det plejer jo at være saadan, hver Gang Jordlovsspørgsmaalet behandles her i Rigsdagen, at det samler en meget stor Interesse om sig, og der føres navnlig i det andet høje Ting ofte meget langstrakte Forhandlinger om denne store og vigtige Sag. Det er derfor glædeligt at se, at man netop i Aar, da man ikke staar overfor en endelig Revision af Husmandsloven, under Forhandlingerne i Folketinget er naaet til et enstemmig Resultat, der nu foreligger for Landstinget, og jeg haaber, det skal lykkes at gennemføre det foreliggende Lovforslag i uændret Skikkelse. Den højtærede Landbrugsminister har jo udførligt gjort Rede for de enkelte Bestemmelser i Lovforslaget, og udover at henvise til disse Udtalelser vil jeg gerne sige Tak for, at Lovforslaget fremkommer i den Skikkelse, det har. Loven skulde jo have været taget op til

Revision allerede i Aar, men paa Grund af de ændrede økonomiske Forhold her i Landet har det været naturligt at afvente, hvorledes Forholdene vil forme sig i den kommende Tid, saaledes at man efter de Erfaringer, der da indvindes, kan bygge Loven op paa et sundere og stærkere Grundlag end det, der foreligger under de nuværende usikre økonomiske Forhold. Kun er det Laanebeløb, vi har arbejdet med i de sidste Aar, jo blevet nedsat ret betydeligt, nemlig fra 12 $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. til 9 Mill. Kr., en Reduktion, der naturligvis er en Følge af de ændrede økonomiske Forhold.

Der er et enkelt Forhold, jeg gerne vil sige et Par Ord om. Der stilles nu et Beløb af 600 000 Kr. til Raadighed til Tillægslaen. Spørgsmaalet om Tillægslaen har jo gennem Aarene været ret omdebatteret, idet man har hævdet, at der laa en Del mindre Smaabrug ude over Landet, som kunde ønske at faa Jord stillet til Raadighed, saaledes at de kunde blive selvstændige Brug, og det har vist sig, at der er blevet gjort meget stærk Anvendelse af Adgangen til at faa disse Tillægslaen. Det viser sig imidlertid, at i Henhold til Loven af 4. Oktober 1919 er Antallet af Tillægslaen gaaet ned fra 386 i 1920 til 122 i 1926. I nogen Maade er dette vel Udtryk for, at de bestaaende Husmandsbrug har faaet den Afrunding, som var nødvendig, for at de kunde blive selvstændige Brug for de Familier, der skal bo og bygge der. Naar man derfor nu har reduceret Beløbet til Tillægslaen ret betydeligt paa nærværende Lovforslag, er det selvfølgelig sket ud fra den Opfattelse, at Trangen til Tillægslaen ikke længere er saa betydelig, som den har været.

Der er en anden Bestemmelse, jeg mener har overordentlig stor Betydning, og som jeg gerne havde set gennemført tidligere, nemlig den, som gaar ud paa, at Nybegyndere paa Husmandsbrug kan vente med at gøre Brug af det fulde Byggelaen, indtil den Tid kommer, da de kan magte at opføre de nødvendige Bygninger til Brugets Anvendelse. Der er ingen Tvivl om, at den Ret, som her gives den enkelte Bruger, vil faa stor Betydning. Fra enkelte Sider vil man ganske vist hævde, at Bestemmelsen ikke faar praktisk Betydning i den kommende Tid, idet man overhovedet ikke vil gøre Brug af Adgangen til at udskyde det endelige Bygearbejde. De økonomiske Forhold ligger imidlertid saaledes her i Landet, at det først og fremmest gælder om at faa Udbytte af sit Arbejde, og jeg tror derfor ikke, man